

گذارشی از کنفرانس گوتنبرگ: کشتار هزاره ها در پاکستان؛ چالشها و راهکارها

1 دسمبر 2012، گتنبورگ سویدن

نویسنده: صداقت بابه، سکرتر اتحادیه سراسری شهنامه و صلصال

سخنرانان:

- **استاد کاظم یزدانی**، نویسنده، پژوهشگر و مورخ: نگاه مختصری به تاریخ مردم هزاره
- **دکتر سلیم جاوید**، ژورنالیست آزاد و فعال حقوق بشر: ارائه گزارشی مستند از کشتار هزاره ها در کوئته پاکستان
- **پروفیسور داکتر اشتیاق احمد**، نویسنده و استاد علوم سیاسی در دانشگاه استوکهم: بررسی وضعیت اقلیتهای مذهبی- فرقه ای در دولت ایدئولوژیک پاکستان
- **علی دایان حسن**، دایرکتر دیدبان حقوق بشر در بخش پاکستان و آسیا: وخیم شدن شرایط حقوق بشر در پاکستان
- **پروفیسور ناظر حسین**، فعال اجتماعی و کارشناس آموزش و پرورش در کوئته پاکستان
- **استاد بومان علی قاسمی**، نویسنده و فعال اجتماعی در سویدن: ارائه گزارش مستند از معضلات اجتماعی مردم هزاره در افغانستان
- **عارف فرمان**، رمان نویس و رئیس انجمن حمایت از مهاجرین افغانی مقیم ایران: نگاه مختصری در رابطه به شرایط دشوار زندگی مهاجرین ایران و ارزیابی برنامه های این کنفرانس

با توجه به گذارش دیدبان حقوق بشر پاکستان، در یک دهه ی اخیر حد اقل هشت صد نفر از اقلیت قومی هزاره در ایالت بلوچستان این کشور جانشان را در اثر حملات هدفمندانه از دست داده اند و نزدیک به سه هزار انسان بیگناه، شامل زن، کودک و دانشجو، مجروح گردیده اند. ادعا میشود بسیاری این حملات را شبکه های تروریستی القاعده مانند لشکر جنگوی و امثال آن انجام داده اند. در حال حاضر با شدت گرفتن حملات، زندگی نیم میلیون جمعیت شهر در محلات شان محدود شده اند.

با این حال حکومت پاکستان تا کنون بجز اینکه نقش یک تماشاگر را بازی کرده، هیچگونه اقدامات عملی برای حفاظت از نیم میلیون شهروند این کشور انجام نداده است.

اتحادیه سراسری شهنامه و صلصال کنفرانسی را زیر عنوان "کشتار هزاره ها در پاکستان: چالشها و راهکارها" به تاریخ 1 دسامبر 2012 در شهر گوتنبرگ سویدن برگزار نموده بود. حدود دوصد اشتراک کننده با شمول برخی از فعالان حقوق بشر از سراسر سویدن، با وجود برف و دمای چند درجه زیر صفر، در این کنفرانس که هدف از برپایی آن آگاهی دادن به جامعه مدنی سویدن در مورد وضعیت اسفبار اقلیت قومی هزاره در پاکستان بود، حضور داشتند.

کنفرانس با گرداندگی لیلی آرزو و علی ساقی ساعت 14:30 آغاز گردید.

در اول استاد کاظم یزدانی، محقق و تاریخ نویس افغانستان، یک تعریف جامع از تعهد جنایات علیه قوم هزاره توسط عبدالرحمان خان، امیر افغانستان در قرن 19، ارایه داد. آقای یزدانی توضیح داد عبدالرحمان که از طریق معامله با ارتش اشغالگر انگلیس به قدرت رسیده بود، چگونه 62% جمعیت جامعه هزاره را قتل عام کرد، هزاران تن آنها را به بردگی کشاند و هزاران تن دیگر را مورد شکنجه و آزار قرار داده و آنها را مجبور به ترک کشور نمود. آقای یزدانی در مورد مصادره زمینها و اموال هزاره ها و توضیح آنها برای اقوام پشتون نیز شرح داد. و همچنان علاوه نمود که عبدالرحمان برای هموار ساختن راهش از مذهب به عنوان وسیله استفاده نموده 13 قاضی روحانی را وادار کرده بود که کتابی را در باره "و جوب اطاعت اولوالامر و وجوب قتل رافضیان و یاعیان" به رشته تحریر در آورند.

پس از آن یک فلم مستند در مورد قتل عام بی رحمانه هزاره ها در پاکستان، ساخته سجاد گوهر، در این کنفرانس نشان داده شد که با دیدن آن اشک تأسف در چشمان بسیاری از حاضرین حلقه زد.

بلافاصله بعد از ختم این فیلم مستند، داکتر سلیم جاوید، ژورنالیست آزاد و فعال حقوق بشر، به شرح تعدادی از حملات وحشتناک بر هزاره های پاکستان در سال 2012 پرداخته و به گزارشهای که توسط سازمانهای مختلف حقوق بشر تهیه گردیده و در روزنامه های کشور منتشر گردیده است، اشاره نمود. داکتر سلیم جاوید همزمان با شرح خطرات و تهدیدات جدی که در سایه حکومت مرکزی و ایالتی متوجه اقلیت قومی هزاره میباشند، علت‌های اساسی آن را از جمله طالبانیزه کردن ایالت بلوچستان، برنامه های ایجاد تغییر دموگرافیک قومی و تروریسم فرقه ای بیان نمود.

در ادامه، پروفیسور اشتیاق احمد، نویسنده و تحلیلگر سیاسی سویدنی- پاکستانی در سخنرانی اش روی علل و عوامل خشونت مذهبی و فرقه ای در منطقه بویژه در پاکستان پرداخت. ایشان به وضوح تصریح نمود که کشورهای زیاد چون پاکستان از بنیادگرایی مذهبی و فرقه ای به عنوان ابزار فشار کار می گیرند. او همچنان گفت که اسلام منحیت ابزار سیاسی در ایجاد پاکستان نقش مهم ایفا نمود و سپس در دهه هفتاد جامعه احمدیه قربانی اصلی سیاست تمکین گروه‌های مذهبی شیعه و سنی گردید. گروه‌های که خود بعداً مورد سو استفاده دستگاه‌های نظامی پاکستان و رژیم‌های سعودی و ایران قرار گرفتند. با این تحلیل، ایشان نتیجه گیری نمود که هزاره ها همانند دیگر اقلیت ها منحیت یک هدف نرم توسط رژیم های تشنه به قدرت نه تنها در پاکستان بلکه در افغانستان و ایران قربانی گردیدند.

کنفرانس بعد از 15 دقیقه تفریح، دوباره توسط ویدیو کنفرانس علی دایان حسن، دایرکتر دیدبان حقوق بشر در پاکستان و بخش آسیا، ادامه یافت. وی در سخنانش گفت اقلیت های قومی- مذهبی در پاکستان همواره مورد تبعیض، شکنجه و کشتار سیستماتیک قرار میگیرند، که پاکستان را دچار چالش های جدی حقوق بشری ساخته است که این چالشها بیشتر در ایالت بلوچستان که در طول تاریخ خانه امنی برای طالبان و متحدین این گروه بوده، وجود دارند. وی با گزارش از وضعیت حقوق بشری در این کشور، خاطر نشان کرد که حمله بر هزاره ها در سال های اخیر افزایش یافته و در سال 2012 به بلند ترین درجه اش رسیده است. آقای علی دایان همچنان گزارش داد که تقریباً یک سوم از کشته شده های شیعه پاکستان در سال 2012 متعلق به جامعه هزاره بوده است، جامعه که هم از نظر قومی و هم از نظر مذهبی در مخاطره میباشد. وی گزارش داد که سال گذشته لشکر جنگوی به هزاره ها هشدار داد که پاکستان را ترک کنند و در پی این هشدار حملات این گروه به مردم هزاره شدت یافته و به گلوله بستن هزاره ها در هر گوشه و کنار جامعه، زندگی را برای این مردم روز به روز تنگتر کرده است. در عین حال حاکمان بلوچ در حکومت ایالتی بلوچستان در برابر معضلات هزاره ها کاملاً بی توجه بوده و کوچکترین همدردی با این مردم نشان نداده اند.

علی دایان در پاسخ به سوالات حاضرین به عنوان رئیس دیده بان حقوق بشر در پاکستان وعده داد که مسئله کشتار هزاره ها را در تمام مراجع مربوطه مطرح نماید.

پروفسور ناظر حسین نیز در این کنفرانس اشتراک کرده و شنوندگان را از آخرین تحولات کوئته، از جمله بوجود آمدن گروه های شبه نظامی به نام لشکر الاسلام که مسئول حملات اخیر بر هزاره ها است، آگاه نمود. وی همچنان تحولات سیاسی منطقه پس از جهاد افغانستان علیه شوروی سابق را تحلیل و تجزیه کرد.

در این بخش از برنامه که قرار بود احمد شجاع و اشرف جوادی از طریق ویدیو کنفرانس در بخش گفت‌وگو شرکت نمایند، متأسفانه به علت مشکل فنی نتوانستیم با آنان ارتباط برقرار کنیم. آن عده سوالاتی که توسط این دوستان پاسخ داده شده است، در آینده نزدیک همراه با متن سخنرانی دیگر سخنرانان تدریجاً نشر خواهند شد.

استاد بومان علی قاسمی، از شکنجه مردم هزاره افغانستان در عصر حاضر، بخصوص زمان امارت اسلامی طالبان و ادامه این آزار و اذیت‌ها به دست طالبان بنام کوچی سخن گفت. وی به نقل از آمار منتشر شده توسط سازمان دیده بان حقوق بشر گفت که طالبان حداقل دو هزار هزاره در بامیان، سه صد در یکولنگ، و دو هزار هزاره را در مزار شریف به قتل رسانیده. اما منابع افغان آمار دقیق این کشتار را 6 هزار تا 8 هزار گزارش می‌دهد، در حالیکه منابع محلی شمار کشته شده گان را بیشتر از ده هزار برآورد میکنند که این کشتار تا چندین روز در هزاره جات ادامه داشت.

او افزود هزاره‌ها در حال حاضر نیز، با حضور نیروهای ناتو در افغانستان، کشته می‌شود، که نمونه‌ای از این کشتارها حملات طالبان کوچی‌نما در مناطق بهسود و دایمیر داد است که به گزارش کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در سال 2008 حد اقل 24 هزاره کشته شده، 48 خانه به آتش کشانده شده و 6 هزار خانواده بی‌خانمان گردیده‌اند.

آقای قاسمی در پایان سخنانش نگرانی شدید جامعه هزاره را از بازگشت طالبان اعلام نمود.

سخنرانی پایانی کنفرانس توسط عارف فرمان، رمان نویس و رئیس انجمن حمایت از پناهندگان افغان در ایران، ایراد شد که به جمع بندی نکات مهم بحث های کنفرانس پرداخت. او گفت خودش شاهد بوده که بسیاری از پناهندگان در ایران هزاره بودند، که علی رغم شیعه بودن پیوسته در مواجهه با بی رحمی و تعصب قرار داشته اند. آقای فرمان از جامعه مدنی و فعالان حقوق بشر سوئد خواست که این مسأله را با دولت سوئد مطرح کنند تا بر دولت پاکستان به منظور تأمین امنیت همه اقلیت های قومی و مذهبی، از جمله هزاره ها، فشار وارد کند.

در اخیر کنفرانس قطعنامه پایین توسط علی ساقی و لیلی آرزو به زبانهای انگلیسی و دری خوانده شد که از طرف حاضرین تایید و امضا گردید. برگه های امضا شده قطعنامه به علاوه اسناد کشتار هزاره ها، برای سفارت های مربوطه فرستاده میشود.

گفتنی‌های کنفرانس: کشتار هزاره ها در پاکستان؛ چالشها و راهکارها

قطعنامه

- ما خواهان یک بررسی قضایی در سطح بالا از جریان ظلم و قتل عام سیستماتیک بر هزاره ها در پاکستان هستیم.
- ما از جامعه مدنی، فعالان حقوق بشر و رسانه های سوئدین تقاضا مندیم که قتل عام مردم هزاره را در سطح ملی و بین ملی انعکاس دهند.
- ما از ارگانهای حقوق بشر خواهیم که تیم های تحقیقاتی و ناظران خود را برای نظارت بر اوضاع در پاکستان فرستاده و بر دولت پاکستان فشار وارد نمایند تا از حقوق اقلیتها از جمله هزاره ها که روزانه کشته میشوند، حفاظت کند.
- ما از جامعه مدنی سوئدین درخواست مینماییم که بر دولت سوئدین فشار وارد نمایند تا خواستار بهبودی وضعیت حقوق بشر و حفاظت از اقلیتها به شمول هزاره ها در برابر کمکهای هر ساله اقتصادی سوئدین به این کشور شود.

- ما از حکومت سویدن تقاضا مینماییم که نگرانی ما را با کشورهای عضو ناتو مطرح نمایند تا یک برنامه مشخص برای حفاظت از هزاره ها و دیگر شهروندان غیر مسلح افغانستان در نظر گرفته از بازگشت طالبان جلوگیری نمایند
- ما خواستار بهبودی وضعیت حقوق بشر در ایران و برخورد مطابق به قوانین بین مللی جمهوری اسلامی ایران با مهاجرین افغانی در این کشور هستیم

نوت: ویدیوها و متن های سخنرانی این کنفرانس، در آینده نزدیک در دسترس همه قرار میگیرد.
ارتباط با اتحادیه سراسری شهمامه و صلصال:

فیسبوک: www.facebook.com/ShahmamaSalsalSweden

تویتر: @ShahmamaSalsal

ایمیل: shahmama.salsal@gmail.com